

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»

Голова приймальної комісії

професор

Алла ІВАНОВСЬКА

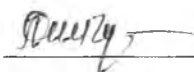
2025 р.

ПРОГРАМА

додаткового вступного іспиту
на здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії
зі спеціальності Н2 Тваринництво

Голова предметної комісії

доцент

 Анатолій ДИМЧУК

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	3
СКЛАДОВІ ПРОГРАМИ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ ВСТУПНИКІВ	4
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	9
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	10

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою додаткового вступного іспиту за спеціальністю до аспірантури є визначення рівня підготовки вступників з «Технології виробництва і переробки продукції тваринництва» та подальше спрямування її вивчення в аспірантурі з огляду на актуальність інтеграції освітньої системи України у європейський та світовий освітній простір та потребу в підвищенні рівня знань аспірантами з технологія виробництва і переробки продукції тваринництва і навичок активної роботи з міжнародними базами наукової інформації. Вступні випробування на навчання для здобуття ступеня доктора філософії включають іспит з «Технології виробництва і переробки продукції тваринництва» в обсязі, який відповідає освітньому ступеню «Магістр».

Вступник повинен знати галузь с.-г. виробництва, історію, стан і перспективи розвитку галузі в Україні, біологічні особливості тварин, системи і методи їх утримання, вирощування ремонтного племінного молодняку, вміти вести цілеспрямовану племінну роботу, планувати виробництво продукції у господарствах різного типу з найменшими витратами, використовувати досвід вітчизняної та зарубіжної науки і практики.

Вступник повинен вміти: розвинути навички, застосовувати набуті теоретичні знання з «Технології виробництва і переробки продукції тваринництва» в процесі розв'язання відповідних практичних теоретичних проблем.

Випробування проводяться в усній формі.

СКЛАДОВІ ПРОГРАМИ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ ВСТУПНИКІВ

- Розведення сільськогосподарських тварин
- Годівля тварин
- Технологія виробництва молока
- Конярство
- Технологія виробництва продукції свинарство
- Технологія виробництва продукції птахівництва
- Технологія виробництва продукції вівчарство
- Технологія виробництва продукції кролівництва та звірівництва
- Селекція сільськогосподарських тварин
- Технологія виробництва молока яловичини
- Технологія переробки продукції тваринництва
- Технологія забою тварин

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ІСПИТУ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ Н2 ТВАРИННИЦТВО

1. Принципи і методи добору тварин в селекційну, племінну та товарну групи.
2. Як визначити молочну продуктивність корови в умовах фермерських підсобних господарств?(класичний і прискорений способи).
3. Визначення відгодівельних кондицій і добір свиней для забою.
4. Структура породи та її значення в селекції.
5. Визначення середньої жирності молока за лактацію. Поняття базисної жирності та її визначення. Вплив кормових факторів на вміст жиру в молоці.
6. Характеристика м'ясопереробних підприємств.
7. Роль і значення імуногенетичної експертизи в селекційні роботи.
8. Умови вирощування ремонтних телиць молочних порід (схеми годівлі, особливості розробки раціонів, догляд телиць).
9. Технологія забою свиней (оглушення, знекровлення і т.д.).
10. Основні правила запису тварин в Державну книгу племінних тварин.
11. Переваги і недоліки розведення в господарстві худоби м'ясних порід. Особливості годівлі, утримання, якість продукції.
12. Методи забою і переробки птиці.
13. Оцінка і добір бугаїв за генотипом.

14. Забійна маса і забійний вихід, способи їх визначення. Вплив різних факторів на їх величину.
15. Норми споживання молока і молочних продуктів для людей.
16. Добір корів за фенотипом (розвиток, екстер'єр, продуктивність відтворна здатність).
17. Порядок здачі худоби і свиней на м'ясокомбінат. Категорії вгодованості свиней.
18. Первинна обробка шкурок хутрових звірів.
19. Селекційний диференціал і ефект селекції та використання їх у племінній роботі.
20. Визначення живої маси худоби способом взяття промірів. Забійний вихід окремих видів тварин.
21. Технологія забою, первинна обробка і зберігання смушків.
22. Основні правила реалізації племінних тварин.
23. Використання карбаміду при жомовій відгодівлі худоби. Премікси та їх дія.
24. Переробка яєць, виробництво яєчного порошку і меланжу.
25. Вимоги проведення правильної оцінки бугаїв-плідників в молочних і комбінованих породах за якістю нащадків.
26. Кормові отруєння тварин (великої рогатої худоби та свиней). Їх профілактика.
27. Мікрофлора молока та її значення.
28. Генетичні параметри селекції та їх значення.
29. Особливості ведення тваринництва в зоні із радіаційним забрудненням. Заходи боротьби.
30. Основні складові тканини м'яса свиней.
31. Складання планів та селекційних програм.
32. Дієтологія і заходи впливу на хворий молодняк (елементарні захворювання).
33. Охолодження і зберігання молока.
34. Основні положення великомасштабної селекції.
35. Шляхи забезпечення раціонів с/г тварин перетравним протеїном (в т.ч. повноцінними білками) та каротином.
36. Технологія виробництва та способи переробки вовни.
37. Бонітування корів молочного напрямку продуктивності.
38. Особливості харчотравлення в жуйних тварин. Шляхи стимулювання мікробного синтезу в передшлунках.
39. Якість м'яса птиці і методи його оцінки.
40. Роль племінної роботи у якісному поліпшенні худоби.

41. Засвоєння протеїну корму свиня ми. Значення повноцінного білку в годівлі свиней.
42. Догляд за доїльним і молочним обладнанням.
43. Селекція корів за формою вим'я та показники, які характеризують властивості молоковіддачі у корів.
44. Вплив кормових та інших факторів на накопичення жиру в організмі тварин та його якість.
45. Основи сортування шкурок хутрових звірів. Дефекти шкурок.
46. Основні принципи підбору в скотарстві.
47. Теоретичні і практичні основи виготовлення заміників молока.
48. Технологія переробки і зберігання продуктів від забою свиней.
49. Методи оцінки плідників молочних і комбінованих порід за якістю нащадків.
50. Особливості травлення та годівлі птиці (в т.ч. водоплавної). Хімічний склад яєць. Біосинтез компонентів яйця.
51. Фізико-хімічні та бактерицидні властивості молока.
52. Оцінка та добір молодняку молочних порід за комплексом ознак.
53. Вплив факторів на інкубацію та виводимість молодняку птиці (курчат, каченят, гусенят, індичат). Особливості утримання молодняку птиці в перші дні життя.
54. Визначення вгодованості і первинна обробка тушок кролів.
55. Робота з маточними родинами та її значення в селекції.
56. Фактори, які впливають на кількість, якість, хімічний склад вовни. Особливості годівлі овець. Роль сірки.
57. Технологічні властивості, вимоги до молока як до сировини для виробництва молочних продуктів.
58. Виставки, виводки, аукціони, їх значення в розвитку племінного тваринництва.
59. Боротьба з голодними переймами вовни. Особливості використання поживних речовин кормів для стимулювання вовно утворення.
60. Визначення категорії свинини.
61. Форми та методи добору, їх характеристика.
62. Особливості годівлі коней, засвоєння поживних речовин кіньми та їх вплив на робочу продуктивність (тяглове зусилля).
63. Переробка та використання курячого посліду.
64. Значення екстер'єру при оцінці м'ясної худоби та його зв'язок з забійним виходом.
65. Особливості обміну речовин та годівлі курчат-бройлерів. Новітні способи інтенсивного вирощування бройлерів.

66. Морфологічний та сортовий склад туш овець.
67. Методи добору для покращення якості туш від м'ясної худоби.
68. Особливості годівлі кролів. Порушення, які зустрічаються при цьому. Засвоєння поживних речовин кроликами і якість м'яса та хутра.
69. Фактори, що впливають на продуктивність корів, склад і властивості молока.
70. Бонітування худоби м'ясного напрямку продуктивності.
71. Особливості обміну речовин у високопродуктивних корів та організація їх нормованої годівлі.
72. Збір, сортування, обробка та зберігання пуху і пера птиці.
73. Оцінка бугаїв-плідників м'ясних порід за якістю нащадків.
74. Поліморфізм білків крові та його значення в оцінці походження тварин. Імунологічні системи.
75. Технологія забою і обробки тушок різних видів птиці.
76. Завдання однорідного підбору для покращення овець
77. Організація транспортування свиней на м'ясопереробні підприємства.
78. Технологічні вимоги до сирого молока.
79. Оцінка баранів-плідників за якістю потомства.
80. Забійні лінії для переробки птиці і сортування тушок.
81. Основні селекційні ознаки при доборі в конярстві.
82. Чистопородне розведення в конярстві як метод покращення племінних і продуктивних якостей.
83. Зміни в м'ясі після забою свиней і при його зберіганні.
84. Використання міжпородного схрещування і гібридизації у свинарстві та їх роль у підвищенні рентабельності галузі.
85. Оцінка жеребців-плідників за якістю потомства.
86. Виробництво інших продуктів забою свиней (субпродукти, жири і т. п.).
87. Визначення вмісту жиру і білка в молоці.
88. Методи добору і підбору у свинарстві як основа селекції.
89. Первинна обробка і сортування тушок нутрій.
90. Технологія одержання молока високої якості
91. Організація селекційно-племінної роботи на свинофермах різного призначення.
92. Склад, властивості овечого молока. Технологія виготовлення бринзи.
93. Джерела бактеріального забруднення молока. Вади молока.
94. Масова та індивідуальна селекція в конярстві.
95. Субпродукти при забою птиці і їх використання.
96. Техніка сепарування молока і одержання вершків.
97. Значення чистопородного розведення у селекції свиней.

98. Основи сортування овчин і смушків. Класування овчин.
99. Ковбасно-кулінарні вироби: консерви з м'яса птиці.
100. Бонітування овець.
101. Відходи при переробці продуктів птахівництва.
102. Переробка та раціональне використання знежиреного молока, сироватки, сколотину.
103. Завдання різнорідного підбору в селекції овець.
104. Зміни в м'ясі після забою кролів і при його зберіганні.
105. Мийні і дезинфікуючі засоби доїльних установок, молочного обладнання та їх застосування.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Мета іспиту – перевірка професійної готовності вступників програмним вимогам, з'ясування компетентності та оцінка ступеня підготовки вступників.

Результат додаткового вступного іспиту, проведеного в усній формі, визначають як суму балів, виставлених на кожне з питань.

Загальна оцінка від 0 до 14 балів вважається – *«не склав»*.

Максимальна кількість балів, яку можна набрати, надавши вірну відповідь на всі питання додаткового вступного іспиту – 30 балів.

Фахова атестаційна комісія оцінює роботу за загальною сумою балів, набраних вступником за результатами іспиту, яка може знаходитись в межах від 15 до 30 балів.

Мінімальна кількість балів для подальшої участі у конкурсному відборі повинна складати 15 балів.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Басовський М.З., Рудик І.А., Буркат В.П. Вирощування, оцінка і використання плідників. –К.: Урожай, 1992. –216 с.
2. Білий Л.А. Кролівництво. –К.: Вища школа, 1977. – 184 с.
3. Братишко Н.І., Горобець А.І., Гордієнко В.М. і ін. Рекомендації з нормування годівлі сільськогосподарської птиці.- Бірки., 2005.- 105 с.
4. Бусенко О.Т., Столюк В.Д. і ін. Технологія виробництва продукції тваринництва. – К.: Аграрна освіта, 2001.– 432с.
5. Вирощування і відгодівля великої рогатої худоби (О.А. Масенко, В.М. Кандиба та ін.- К.: Урожай, 1987. – 160 с.
6. Вирощування ремонтного молодняку сільськогосподарських тварин (І.І. Ібатулін, А.І.Сривов та ін. за ред. Б.М. Гопки. – К.:Урожай, 1993. –248 с.
7. Вівчарство / Г.К. Даниленко, І.Н. Топиха, В.В. Кулик та ін. – К: Урожай, 1989. – 200 с.
8. Генетико-популяційні процеси при розведенні тварин / І.П. Петренко, М.В. Зубець та ін.- К.: Аграрна наука, 1997.- 478 с.
9. Герасимов В.І., Рибалко В.П., Цицюрський Л.М. та ін. Свинарство і технологія виробництва свинини. – Х.: Еспада, 2003. – 448 с.
10. Герасимов В.І., Цицюрський Л.М., Домашенко І.М., Походня Г.С. За ред. В.І. Герасимова. Практикум із свинарства і технології виробництва свинини. – К.: Урожай, 1995. – 176 с.
11. Гопка Б.М. Конярство. -К.: Урожай, 1984. -184 с.
12. Гопка Б.М., Калантар О.А., Павленко П.М. Коні в сільському господарстві. – К.: Урожай, 1989.– 150 с.
13. Гопка Б.М., Павленко П.М., Калантар О.А., Клок В.М, Конярство.-К.: Урожай, 1991. – 271 с.
14. Гопка Б.М., Хоменко М.П., Павленко П.М. Конярство: Підручник. – К.: Вища освіта, 2004. – 320 с.
15. Довідник з виробництва свинини. / Герасимов В.І., Коваленко В.Ф., Нагаєвич В.М., Походня Г.С. та ін.; за ред. В.П. Рибалка, В.І. Герасимова, М.В. Чорного – Х.: Еспада, 2001. 336 с.
16. Довідник з технології та менеджменту у тваринництві / Д.І. Барановський, В.І. Герасимов, В.О. Головка та ін. – Харків: Еспада, 2002. – 572с.
17. Дубинка І.А., Микитин М.А. Ефективна система ведення кролівництва. –Львів: НВФ “Українські технології”, 2003. – 120 с.
18. Засуха Т.В., Зубець М.В., Сірацький Й.З. і ін. Розведення сільськогосподарських тварин з основами спеціальної зоотехнії.- К.: Аграрна наука, 1999.- 512 с.

19. Заячковский І.Н. Вірні помічники, справжні друзі. – К.: Урожай, 1988 – С.14-22.
20. Зінченко О.І. Кормовиробництво. – Київ: Вища школа, 1994. – 440 с.
21. Ібатулін І.І. та ін. Практикум з годівлі тварин. – К., НАУ, 2000.
22. Ібатулін І.І., Мельничук Д.О., Богданов Г.О., Столярчук П.З. та ін. Годівля сільськогосподарських тварин. – Вінниця: Нова книга, 2007. – 616 с.
23. Ібатулін І.І., Панасенко Ю.О., Кононенко В.К., та ін. Практикум з годівлі сільськогосподарських тварин. – К.: Вища освіта, 2003. – 432 с.
24. Інноваційні основи одержання високоякісного молока. Монографія / А.П. Палій. – Х.: «Міськдрук». – 2016. – 270 с.
25. Інноваційні технології та технічні системи у молочному скотарстві / А.П. Палій, А.П. Палій, О.А. Науменко. – Х.: «Міськдрук». – 2015. – 324 с.
26. Інструкція з бонітування великої рогатої худоби м'ясних порід інструкція з ведення племінного обліку в молочному і м'ясному скотарстві. – К.:ВППЦ" Київський університет", 2003. –62 с.
27. Інструкція з бонітування великої рогатої худоби молочних і молочном'ясних порід; інструкція з ведення племінного обліку в молочному і м'ясному скотарстві. – К.: "ППНВ", 2004. – 76 с.
28. Інтер'єр сільськогосподарських тварин / Й.З. Сірацький, Б.М. Гопка, Є.І. Федорович та ін. / За редакцією Й.З. Сірацького. – К.: Науковий Світ. 2000. – 75 с.
29. Комендант П.І. Розводьте кролів.- Київ, 1958. – 108 с.
30. Костенко В.І. з співавт. Скотарство і технологія виробництва молока та яловичини. – К.: Урожай, 1995. – 470 с.
31. Костенко В.І. Практикум із скотарства і технології виробництва молока та яловичини. – К.: Урожай, 1996. – 256 с.
32. Костенко В. І. Технологія виробництва молока та яловичини / В.І. Костенко, К.: Видавництво «Ліра», 2018. – 672 с.
33. Кравців Р.Й. і ін. Молоко і молочні продукти. - Львів: Піраміда, 2001.
34. Кулик М.Ф. і ін. Сучасні перспективи технології зберігання і використання вологого зернофуражу. – Київ: Світ, 2000.
35. Литовченко Г.Р., Есаулов П.А. и др. Овцеводство. – В. 2 т. – М: Колос, 1972. – Т.1 – 607 с.; Т. 2 567 с.
36. Мирось В.В., Калмиков К.В., Зайцев О.Г. Довідник кролівника і звір овода, К.: - Урожай, 1980.
37. Ноздрін М.Г. Деталізовані норми годівлі тварин. - Київ, Урожай, 1993. – 340 с.
38. Острівний М.І., Батюжевський Ю.Н., Шелюг Л.К. Птахівництво. – К.: Вища школа, 1981.- 312 с.

39. Племінна робота (довідник) / За редакцією М.В. Зубця, М.З. Басовського. – К.: Асоціація “Україна”, 1995. – 440 с.
40. Племінна робота. Довідник / М.З. Басовський, В.П. Буркат, М.В. Зубець та ін. – К.: Асоціація “Україна”, 1995. – 436 с.
41. Подобед Л.І. Комбікорми і кормосуміші для молодняка с.-г. тварин. Київ: Урожай, 1994.
42. Правове регулювання тваринництва, селекційної роботи та племінної справи: Збірник нормативно-правових актів станом на 1 січня 2005 року / За загальною редакцією академіка УААН, професора Р.Й. Кравціва. – Львів: ПАІС, 2005. – 904 с.
43. Практикум із свинарства і технології виробництва свинини / В.І. Герасимов, Ю.В. Засуха, В.М. Нагаєвич, Л.М. Цицюрський, Т.М. Данилова, В.М. Волощук, В.І. Сокрут. – Х.: Еспада, 2003. – 224 с.
44. Розведення свиней: Навчальний посібник / В.М. Нагаєвич, В.І. Герасимов, М.Д. Березовський, В.П. Рибалко. – Х.: Еспада, 2005. – 296 с.
45. Розведення сільськогосподарських тварин / М.З. Басовський, В.П. Буркат, Д.Т. Вінничук, В.П. Коваленко та ін. – Біла Церква, 2001 – 400 с.
46. Розведення сільськогосподарських тварин з основами спеціальної зоотехнії / Т.В. Засуха, М.В. Зубець, Й.З. Сірацький, О.Г. Тимченко та ін. – К.: Аграрна наука, 1999. – 512 с.
47. Рубан Ю.Д. Скотарство і технологія виробництва молока та яловичини. – Х.: Еспада, 2002. – 576 с.
48. Рубан С. Ю. Сучасні методи селекції у тваринництві. Навчальний посібник з оцінки екстер'єру в молочному скотарстві / С.Ю. Рубан, О.О. Борщ, О.М. Федота [та ін.] / К.: ЦП «Компринт», 2018. – 149 с.
49. Рябоконь Ю.О., Степаненко І.А. і ін. Збірник нормативно-правових актів племінної справи у птахівництві. В.: Бірки, 2005.- 104 с.
50. Сахацький М.І., Івко І.І., Іонов І.А. і ін. Довідник птахівника / Технологічні нормативи виробництва продукції птахівництва базові та перспективні технології. – Харків., 2001.- 160 с.
51. Селекційні досягнення у тваринництві. УААН.- К.: Аграрна наука. 2000.- 271 с.
52. Селекція сільськогосподарських тварин./ Ю.Д. Мельник та ін.- К.: Інтас, 2008.- 445 с. 28 іл.
53. Соломаха В.К., Тараненко О.Т., Лукіянчук М.Г. Довідник зооінженера. – К.: :Урожай, 1989. – 316 с.
54. Столярчук П.З., Боярський Л.Г. Заготівля кормів і нормована годівля сільськогосподарських тварин. Львів: “Колос”, 1989. – С. 188.

55. Столярчук П.З., Боярський Л.Г. Заготівля кормів та нормована годівля тварин. Львів: Каменяр, 1989.
56. Технологія виробництва продукції птахівництва /В.П. Бородай, М.І.Сахацький, А.І. Вертійчук, В.В. Мельник. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 356 с.
57. Технологія виробництва продукції свинарства : навч. посіб. / [В. С. Топіха, В. Я. Лихач, С. І. Луговий та ін.]. — Миколаїв : МДАУ, 2012. — 453 с. : іл.
58. Трояновський М.М. Практикум з кролівництва: Навчальний посібник – Кам’янець-Подільський: ПП Мошак М.І., 2005. –152 с.
59. Угнівенко А.М. Виробництво екологічно безпечної яловичини: навчальний посібник / А.М. Угнівенко, Н.В. Кос. – К.: «ЦП Компринт». – 2018. – 278 с.
60. Целютін В.В., Кротов А.А. Вівчарство. – К.: Вища школа, 1984.–297с.
61. Юрченко В.К. та ін. Основи технології виробництва продукції тваринництва. – К.: Сільгоспосвіта, 1994.
62. Янович В.Г., Сологуб Л.І. Біологічні основи трансформації поживних речовин у жуйних тварин. –Львів, 2000.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

Голова приймальної комісії

професор _____ Алла ІВАНОВСЬКА
«__» _____ 2025 р.

БІЛЕТ № 1

**додаткового вступного іспиту для здобуття освітньо - наукового ступеня доктора
філософії
за спеціальністю Н2 Тваринництво**

1. Продуктивні і біологічні особливості, екстер'єр, конституція та інтер'єр великої рогатої худоби різних напрямів продуктивності.
2. Які дослідження проводяться при органолептичній оцінці м'яса, з яких частин туші відбирають проби для визначення свіжості м'яса?
3. Системи і способи утримання свиней.
4. Хімічний склад кормів і фактори що його визначають

Голова предметної комісії, доцент

Анатолій ДИМЧУК